

Antwoord vragen GroenLinks 9 februari 2023 inclusief mondelinge vragen D66 d.d. 31 januari 2023

Datum	21 maart 2023
Fractie	Schriftelijke vragen GroenLinks en mondelinge vragen D66
Onderwerp	Treinverbinding van Qbuzz tussen Geldermalsen en Gorinchem

---

Aangezien de schriftelijke vragen van GroenLinks als aanvulling zijn geformuleerd op de mondeling gestelde vragen van D66, komen die eerst aan bod. Vervolgens wordt ingegaan op de vragen van GroenLinks.

Inleiding door D66

De spoorverbinding tussen Geldermalsen en Dordrecht doorkruist 3 provincies en werd onder de NS gezien als een verliesgevend traject. De concessie voor het vervoer op dit traject wordt verleend door de Provincie Zuid-Holland. Sinds Arriva deze treinverbinding overnam in 2006 is het uitgegroeid tot een succesvolle lijn, zeker ook door het gratis meenemen van de fiets.

Sinds 2019 wordt de MerwedeLingelijn geëxploiteerd door Qbuzz. Zij beloofden voorafgaand aan de overname (in juni 2018) dat het meenemen van de fiets gratis zou blijven. Sinds 1 januari 2023 moet er in de spits (6.30-9.00 en 16.00-18.30) toch betaald worden voor de fiets. Dit werd op 12 december 2022 (minder dan 3 weken van tevoren) aangekondigd. Mensen hadden dus geen tijd om te anticiperen. (Bv sparen of alternatief bedenken.) De reden zou volgens Qbuzz zijn: ruimtegebrek. Maar (zoals CDA Sliedrecht aangaf in een brief aan GS Zuid-Holland): als alle mensen hun fiets blijven meenemen, lost het betalen niets op.

Een dagkaartje voor de fiets kost 5 euro. Voor scholieren is dat in totaal zo'n 1000 euro per jaar. Voor mensen die (fulltime) met de trein en fiets naar hun werk gaan zelfs nog meer. Dit komt bovenop de kosten voor een treinabonnement (bv van Geldermalsen naar Gorinchem zo'n 180 euro per maand). Daarnaast is ook de dienstregeling versoberd: sinds 11 december 2022 rijdt er 's avonds na 20.30 en op zondag nog maar één trein per uur tussen Geldermalsen en Gorinchem. Met name de fietsmaatregel raakt scholieren en treinforenzen uit onze gemeente hard.

Vragen en antwoorden D66

Vraag 1

Is het college het met ons eens dat deze handelswijze van Qbuzz de West-Betuwse treinreizigers, met name scholieren en treinforenzen, op onaanvaardbare wijze benadeeld?

Antwoord

Ja, het college betreurt de plotselinge verandering en onze zorgen zijn gedeeld met Qbuzz en de provincie Zuid-Holland.

Vraag 2

Is het college het met ons eens dat de positie van Geldermalsen als OV- en fiets-hub door de handelswijze van Qbuzz negatief beïnvloed wordt?

Antwoord

Deze verandering is zeker nadelig voor de treinreizigers die de fiets willen meenemen. Maar dit wijzigt niets aan onze OV- en fietshub die Geldermalsen is. Overigens is het in de daluren nog altijd mogelijk om de fiets gratis mee te nemen in de treinen van Qbuzz.

Vraag 3

Deelt het college onze zorg dat deze maatregel in de praktijk het reizen met de fiets en het OV ontmoedigt en het gebruik van de auto juist aanmoedigt, met alle negatieve klimaatgevolgen van dien?

Antwoord

Of reizigers daadwerkelijk voor de auto gaan kiezen, is onduidelijk. De kans is verwaarloosbaar dat scholieren voortaan met de auto gaan. Een extra fiets op de eindlocatie of een vouwfiets is ook een mogelijkheid.

Vraag 4

Kan de wethouder ons vertellen of deze beleidswijziging van Qbuzz binnen de concessie valt? Zo ja, op welke manier?

Antwoord

Ja, dit valt binnen de concessie. Buiten de spits moet de fiets gratis blijven. Binnen de spits mag het gratis zijn of een marktconform tarief. De concessiehouder heeft in eerste gekozen om de fiets gratis mee te laten nemen, maar zoals bekend is dit nu veranderd. Overigens is Zuid-Holland de enige concessieverlener die de fiets meenemen in de spits als mogelijkheid voorschrijft. Bij andere spoorvervoerders in Nederland is het meenemen van de fiets in de spits niet mogelijk en buiten de spits vragen ze ook geld. Voor de MerwedeLingeLijn is dit nog steeds in de spits wel mogelijk om de fiets te vervoeren tegen betaling en blijft het buiten de spits nog steeds gratis.

Vraag 5

Welke acties heeft het college ondernomen naar aanleiding van de bekendmaking dat er betaald moet worden voor het meenemen van de fiets in de trein richting Dordrecht?

Antwoord

We hebben medio december 2022 per brief aan de MerwedeLingeLijn Beheer BV reeds laten weten dat we enorme meerwaarde zien in het (gratis) meenemen van de fiets. Uiteindelijk is dit een besluit door de concessieverlener (Zuid-Holland). Zij hebben het besluit genomen en deze keuze past binnen de concessievoorwaarden die vooraf zijn afgesproken.

Vraag 6

Welke acties gaat het college verder ondernemen?

Antwoord

Dit is een wijziging binnen de concessie, die wij niet kunnen beïnvloeden. Wij blijven echter onze zorgen kenbaar maken aan zowel de provincie Zuid-Holland en Qbuzz teneinde hen te overtuigen om het meenemen van de fiets in de spits weer gratis te maken.

Vraag 7

Wil het college namens West Betuwe (en bij voorkeur samen met de andere gemeenten langs de lijn) bezwaar maken bij de Provincie Zuid-Holland en bij Qbuzz tegen deze gang van zaken?

Antwoord

Dat is binnen de concessieprocedure helaas niet mogelijk.

Vraag 8

Wil het college samen met andere gemeenten druk uitoefenen op de provincie om deze te bewegen het fietstarief op de MerwedeLingelijn zo snel mogelijk terug te (laten) draaien?

Antwoord

In een eerstvolgend bestuurlijk overleg (eind maart) zal wethouder Hartman de reeds ontstane zorgen delen met de betrokken partijen. Zoals gezegd, ligt er geen bestuurlijk besluit aan ten grondslag en is er gehandeld binnen de concessievoorwaarden. Er is geconstateerd dat er soms veel te veel fietsen mee genomen werden, wat tot vertraging en onveilige situaties leidde.

Inleiding door Groenlinks

In aanvulling op de mondeling gestelde vragen van D66 over de treinverbinding van Qbuzz tussen Geldermalsen en Gorinchem tijdens de rondvraag van de Raadsvergadering van 31 januari jl. Graag willen we het college aanvullend vragen naar de inrichting van de treinstellen van bovengenoemde treinverbinding. Bij het testen van de toegankelijkheid van deze treinverbinding, werden reizigers geconfronteerd met keuzes door Qbuzz, waardoor deze reizigers niet zelfstandig kunnen reizen. Zo is er geen uitschuifbare loopplank, die aansluit op de perrons van de diverse stations. Dit houdt in dat de rollende reiziger van tevoren zijn reis moet aanmelden en Qbuzz daarop voor een steward zorgt, die een loopplank kan uitleggen. Het zelfstandig reizen, zoals dat wel kan met alle nieuwe NS Sprinters is bij Qbuzz daarom niet aan de orde. Daarnaast ontbreken toiletten in de trein.

Vragen en antwoorden Groenlinks

Vraag 1

Kan het college in het kader van de Lokale Inclusie Agenda deze punten meenemen in het contact met de uitvoerende provincie Zuid-Holland betreffende deze treinverbinding?

Antwoord

De aanbesteding van de nieuwe treinen is een verantwoordelijkheid van Qbuzz, laat de provincie Zuid-Holland weten. De provincie stelt daarbij eisen aan toegankelijkheid, een toilet in de trein en meer deuren zodat het in- en uitstappen vlotter verloopt. De wensen van het RODAG (Reizigersoverleg voor het concessiegebied) worden daarbij meegenomen. Bij de procedures is de provincie betrokken omdat zij een belangrijk aandeel heeft in de vervroegde afschrijving van de huidige treinen.

Vraag 2

Graag ontvangen wij een terugkoppeling over de uitkomst van het gesprek.

Antwoord

Er is onvoldoende aanleiding voor een separaat gesprek omdat wij van mening zijn dat de eisen en rol van de provincie Zuid-Holland ons voldoende vertrouwen geven over de aanschaf van nieuwe treinstellen. Eind maart zal wethouder Hartman in een eerstvolgend regulier bestuurlijk overleg de door u aangedragen zorgen delen met de betrokken partijen.